

Jongeren en informatie

1 mei 1994

Auteur: Mick Serneels

Volume: 23

Nummer: 5

Pagina's: 12-19

Documenten

- [vonk_jrg23_063.pdf](#)

jongeren en informatie mick serneels de uitvinding van de boekdrukkunst lag aan de basis van het emancipatie en democratiseringsproces van de grote massa maar slechts 500 jaar na de uitvinding ervan eeuwenlang bleef geletterdheid het privilege van een beperkte elite het is slechts in de loop van deze eeuw dat dit systeem doorbroken werd dankzij de invoering van de leerplicht werd de grote massa informatiebewust ook nu met de automatisering een tijd dat het technisch mogelijk is dat iedereen alles over alles kan weten dreigt er een grote kloof te ontstaan tussen de informatie analfabeten en de slimmen die de attitudes de kennis en de vaardigheden bezitten om op het juiste moment aan de gewenste informatie te raken ook nu lopen we het gevaar dat slechts enkelen met de ware vruchten gaan lopen e manier waarop informatie het maken van schoolwerk naar cnn wordt aangereikt is zo ingewikkeld en worden zo met een steeds kleiner wikkeld de verpakking zo ner wordende wereld geconfronteerd aantrekkelijk het aanbod zo spotjes over milieu aids en mensenrecht groot dat een aanzienlijk deel van ten flitsen tegen een moordend tempo de de gebruikers zelfs de moeite niet meer huiskamer in en stellen binnen de minuut de doet zich vragen te stellen over de repressie hele problematiek aan de orde meestal sentimentale van de informatie de herkomst subliem uitgevoerd en van een hoog cre en de juistheid ervan zo leven we in de atief gehalte jongeren hebben in principe paradoxale situatie dat men in onze informatie alles al gezien maar hoe zij in hun dagelijks materijke samenleving schijnbaar kan leven hieraan concreet kunnen verhelpen is overleven met een minimum aan kennis en nu precies het punt waar de macht van de vaardigheden je hoeft slechts enkele knop massamedia stops en die van de leraarjes te bedienen en de massamedia doen de begint rest informatie wordt ons voorgeschoteld als een consumptieproduct dit is echter de school zou voor de met informatie over misleidend men levert geen informatie spoelde jongeren een oefenterrein kunnen maar wel gegevens die de gebruiker in zijn waar ze vorm kunnen geven aan hun staat moeten stellen om zijn eigen informatie wereld de school kan hen helpen bij de informatie te maken verwerking van de vluchtige informatie door de massamedia aangereikt maar als men jongeren wil opvoeden tot bewuste informatie de vorming van de informatiegebruikers moet men hen de nodige sleutelbekwaamheden aanreiken zodat ze informatiegebruiker in staat zijn die bronnen hulpmiddelen en voorzieningen te

raadplegen in functie van jongeren groeien op in een wereld van hun informatiebehoefte informatiestromen in tachtig keer zappen gaan ze de wereld rond ze kijken tijdens nrg 23e jaargang nummer 5 mei juni 1994 met sleutelbekwaamheden bedoelen we wanneer de leerlingen niet werd geleerd vooral waar ze informatie kunnen halen en hoe ze het kunnen afbakenen van wat men wil die moeten verwerken in een vijfde jaar weten m a w het formuleren van de aso kregen jongeren de opdracht in informatievraag groepjes van drie een debat voor te bereiden weten waar men informatie kan vinden den voor de les nederlands het toeval wou bibliotheek documentatiecentrum dat er een jongen van kroatische afkomst in deskundigen familie en hoe men de klas zat wiens ouders al voor zijn toegang krijgt tot die verschillende geboorte naar belgie kwamen de leerling kanalen in kwestie was erg begaan met de toestand kennis van de verschillende soorten in zijn vaders vaderland en koos dit als mediadragers dit veronderstelt ook onderwerp van gesprek inzicht in de mogelijkheden en beperkt het werd een hevig debat maar niet tussen heden van de verschillende media als de leerlingen zoals de bedoeling was want ook het beheersen van zoekvaardighe zij wisten er niet veel van wel tussen de den in manuele en geautomatiseerde leerkracht en de kroatische jongen deze systemen laatste beweerde dat hij volledig op de in staat zijn de verkregen informatie te hoogte was van de situatie want hij luister selecteren kritisch te beoordelen en de elke avond naar een kroatische zender verwerken hij omschreef eenzijdig de moslims en serviers als de slechten de leerlingen had de jongere moet leren om de informatie uit den evenmin actuele informatie gevonden de dagelijkse leefwereld te combineren met om het probleem wat ruimer te schetsen informatie die hij kan putten uit verschillen ze hadden wel boeken gehaald in de biblio de bronnen zodat er een werkelijke kennis theeek over het joegoslavie van vroeger vermeerdering plaatsgrijpt om deze tranfer maar in de actuele documentatiemappen te kunnen maken moet hij daarnaast leren hadden ze niet gezocht misschien kenden lezen wat er staat een impliciete gedach ze er het bestaan niet van tengang kunnen volgen m a w tussen de regels kunnen lezen grafische voorstellin uit voorgaand verhaal blijkt duidelijk dat de gen kunnen interpreteren enz leerkracht de leerlingen beter had moeten voorbereiden op hun informatiezoektocht informatie opvoeding is veel meer dan het nadat ieder groepje een onderwerp geko aanleren van een aantal technieken zoals zen had was het nodig geweest om samen maar al te vaak gebeurt het zou de rode met hen nog een aantal stappen te zetten draad moeten zijn doorheen het ganse edu tenslotte gaat het hier om een complex catieve proces want het omvat een geheel proces waarbij ze over heel wat vaardighe van attitudes kennis studie ordenings den moeten beschikken en is het niet zo zoek en communicatievaardigheden waar eenvoudig om over de verschillende stap mee men mikt op breed en langdurig toe pen te waken volgend schema kan hierbij pasbare inzichten zodat jongeren in staat een hulpmiddel zijn zijn om datgene wat nu geleerd wordt ook toe te passen in andere situaties het gaat hier om een belangrijke pedagogische taak opvoeden tot zelfstandigheid m a w edu catie in de ware betekenis van het woord een concreet voorb ee ld uit de klaspraktijk toont aan dat het wel eens kan mislopen mei juni 1994 nummer 5 23e jaargang nm 14 info vraag oriënteren probleemstelling inventariseren selecteren verzamelen oriënteren van

de bibliotheeksector horen we maar al te vaak klachten dat jongeren met voor de verwerking had de leerkracht moe een veel te ruim lees vaag gestelde ten waarschuwen voor een subjectieve schoolopdracht naar hen toestappen wat inleuring van het probleem al naargelang het zoeken juist moeilijk maakt verder mer de bron die men raadpleegt de betrouwen bibliothecarissen ook op dat slechts baarheid van de bron enz zo leer je leerlin weinig jongeren over voldoende vaardighe gen kritisch zijn tegenover informatie den beschikken om zich grondig te docu daarnaast moeten leerlingen in staat zijn menteren en te informeren om te synthetiseren is de school dan niet de aangewezen plaats waar leerlingen de nodige competenties presenteren van informatie kunnen ontwikkelen maar daarvoor is een veelzijdige aanpak nodig dikwijls is de ook hiervoor had de leerkracht hints moe school nog te veel een eiland het leren ten geven leerlingen moeten leren om hun speelt zich bijna uitsluitend af binnen de betoog met visuele middelen te ondersteu schoolmuren de bronnen van leren blijven nen gezien de ingewikkelde situatie in ex nog te veel beperkt tot speciaal voor het joegoslavie was het nodig om een algeme onderwijs ontwikkeld lesmateriaal naast de ne en objectieve situatieschets te geven handboeken en lesmappen selecteert de vooraleer het debat te starten maar dit was leerkracht soms een tekst uit een krant of niet mogelijk omdat het bij de start van de een tijdschrift en bezorgt de leerlingen hier mei juni 1994 nummer 5 23e jaargang to 16 van een kopie het is de leerkracht die een jongerenhoek in de selecteert en kiest op basis van wat en waarom die bron gekozen werd daar wordt openbare bibliotheek in de klas zelden bij stil gestaan behoort de confrontatie met en het kiezen uit de veel als dienst ter bevordering van lezen en heid en verscheidenheid van informatie informatiegebruik vond de plob bronnen ook niet tot het leerproces wordt pluralistische organisatie voor het kritisch denken van de leerlingen juist bibliotheekgebruik het een uitdaging om niet gestimuleerd wanneer ze moeten moti voor jongeren wat te doen om leesplezier veren waarom ze juist die bron waardevol te stimuleren en informatievaardighe den te achten ontwikkelen achtten wij de openbare bibliotheek de culturele voorziening bij uit het verwerven van vaardigheden die nodig stek waar zij een massa informatie ter zijn om adequaat informatievragen op te beschikking hebben en ook terecht kunnen lossen in verschillende situaties kan je best voor ontspannende lectuur video s en aanleren door gebruik te maken van cd s de openbare bibliotheek is ook laag authentieke bronnen en voorzieningen die drempelig in iedere gemeente aanwezig en hierbij een rol kunnen spelen massamedia de jongere moet er omwille van het lijstlezen culturele voorzieningen nutsvoorzieningen of schoolopdrachten sowieso gebruik van waarbij de openbare bibliotheek een maken belangrijke plaats inneemt ik zou ervoor willen pleiten dat leerkrachten samenwerking tussen de school en de nederlands het gebruik van de openbare openbare bibliotheek stimuleren is voor de bibliotheek ten zeerste zouden stimuleren plob een belangrijk actiepunt alvorens niet door jongeren met opdrachten het bos ons hierover te buigen wilden we eerst bin in te sturen maar door met de klas zelf in de nen de bibliotheek zelf een aantal verande bib te gaan werken naar aanleiding van een ringen realiseren opdat de jongere zich bepaalde thematiek die in de les aan de meer aangesproken zou voelen door deze orde is hierover kunnen af-

spraken dienst gemaakt worden met de bibliothecaris de bibliotheek is tenslotte een prachtig oefen een zestal bibliothecarissen was bereid om terrein waar jongeren zoekstrategieën kun mee te werken aan de plob werkgroepen ontwikkelen in functie van hun informatiebehoeften door te werken rond een afgebakend onderwerp leren jongeren de bibliotheek beter pluralistische kennen dan bij een algemene organisatie introductie voor de opdracht van de school bibliotheekgebruik en de bibliotheek ligt in elkaars verlengde juist door gebruik te maken van de complementariteit van beide instellingen biedt u jongeren meer kansen om de nodige informatievaardigheden te ontwikkelen nn 23e jaargang nummer 5 mei juni 1994 jongeren eerst werd geïnventariseerd tie om een aparte afdeling voor jongeren te waar jongeren het zoal moeilijk mee hebben zijn maar eerder een eigen vertrouwde plek in de bibliotheek zij worden geconfronteerd binnen de volwassenenafdeling van waaruit met de overstap van de jeugd naar de vol ze de rest van de bibliotheek kunnen ont wassenenafdeling deze overgang wordt dekken zo wordt de overstap van de onvoldoende begeleid nochtans moeten zij jeugd naar de volwassenenafdeling minder vaak een beroep doen op de bibliotheek groot ook kunnen zij hier terecht voor om schoolopdrachten tot een goed einde informatie rond persoonlijke vragen binnen te brengen met alle problemen van zoeken de jongerenhoek neemt de infotheek een en opzoeken vanden het gebruik van de belangrijke plaats in hier vinden zij folders catalogus kennen ze meestal niet toch video s brochures adressen van diensten wordt van hen verwacht dat ze de bib op enz thematisch opgesteld en aansluitend hun duimpje kennen en dit terwijl de mees bij die levensterreinen waarrond vooral jon ten van hen in het beste geval slechts gieren zich vragen stellen een summiere instructie in de bibliotheek genoten hebben er werden lijsten gemaakt met informatie over boeken en andere materialen brochu als alternatief dacht de werkgroep aan een res strips folders video s direct bruikbaar jongerenhoek daarin zouden heel wat voor 14 18 jarigen uitgegeven zowel door materialen gericht op deze leeftijdsgroep te het reguliere als het grijze uitgeverscircuit vinden moeten zijn en zou er geregeld ver ook fictiegerichte lijsten werden aange wezen worden naar andere afdelingen en maakt en op thema ontsloten materialen in de rest van de bibliotheek de leden van de werkgroep opperden dat jongeren hebben behoefte aan informatie het zinvol zou zijn om de resultaten van ons rond persoonlijke vragen die hen bezig hou speurwerk vast te leggen in een publikatie den denk maar aan relaties sexualiteit zodat andere bibliothecarissen dit werk niet rechten en plichten van jongeren enzovoort meer hoeven over te doen zo ontstond de zulke materialen zijn nodig in de biblio zoekhulp jongeren die is opgevat als een theek maar waar worden ze geplaatst reeks zodra de zoektocht naar materialen tussen het ruime aanbod van de volwasse rond een thema is afgerond wordt alles nenafdeling vallen deze materialen niet op gebundeld en verspreid door de plob hoe worden de jongeren er dan attent op naast de titel het soort materiaal en de gemaakt de uitbouw van een jongerenin bestelgegevens volgt telkens een korte fotheek gentegreerd in de jongerenhoek inhoudsbeschrijving hierin zijn veel grijze zou hiervoor een oplossing kunnen zijn materialen opgenomen door allerlei diensten aangemaakt ze zijn meestal tegen een zeer jongeren willen meer dan boekmaterialen lage kostprijs te verkrijgen dit

maakt dat zij groeien op in een beeldcultuur die is deze lijsten niet alleen interessant zijn voor ingebed in hun leefpatroon en er niet meer bibliotheken maar ook voor het onderwijs en valt weg te denken een geïntegreerde jongerenorganisaties er werden zoekhulpen opstelling van geschreven audio en video aangemaakt rond volgende thema s sexuali materialen spreekt hen dan ook meer aan teit aids verslaving schoolverlaters leren die opstelling doet een groter appel op hun studeren en studiemogelijkheden leefwereld en nodigt uit om meer gebruik te maken van de openbare bibliotheek de uitbouw van een jongerenhoek met info theek is nog maar op een beperkt aantal op een aantal plaatsen werd een jongeren plaatsen gerealiseerd maar wordt daar hoek uitgebouwd die heeft niet de preten waar er een is door de jongeren erg geap mei juni 1994 nummer 5 23e jaargang m i 18 precieerd we kunnen alleen maar hopen dat andere openbare bibliotheken dit willen bibliografie navolgen en iets extra voor jongeren willen doen met de plob werkgroep jongeren willen van der linden frans j jongeren we nu vooral nagaan op welke manier het zoekend op weg naar autonomie en onderwijs en de bibliotheeksector concreet maatschappelijke integratie in katus kunnen samenwerken meer bepaald rond j hans van ewijk ineke van der het aanleren van zoekstrategieen bij jonge zande red jeugdvoorlichting ren momenteel bestaat de werkgroep uit jeugd-informatie een verkenning sluitend uit bibliotheekmedewerkers om muiderberg coutinho 1992 serie deze plannen te realiseren hebben we nood aan medewerkers vanuit de klaspraktijk wij voorlichtingskunde nr 16 zijn ervan overtuigd dat er heel wat leer krachten zijn die leren omgaan met informa tie een belangrijke pedagogische taak vin van hilst lieve introductie en den en rond dit gegeven willen samenwer instructie in de openbare biblio ken daarom vragen wij aan de geïnteres theek een werkboek voor begelei seerde lezer die met ons wil meewerken ders leuven plob 1990 geef ons een seintje dan kunnen we over leggen op welke manier u kan participeren mick serneels van yperen michiel gewoon doen plob wat je goed vindt in politieke en maria theresiastraat 20 sociale vorming jrg 93 nr 2 3000 leuven m n 23e jaargang nummer 5 mei juni 1994 19 grijs en informatief u bent leerkracht of begeleider van een groep u zoekt een folder of brochure over een bepaald thema u heeft daarover wel iets gelezen in een krant of gehoord op de radio u weet niet meer waar het materiaal te verkrijgen is een abbonement op de grijze zone is dan wel de oplossing de grijze zone is een tijdschrift dat vijf maal per jaar verschijnt in een eerste deel stellen een vijftal documentatiecentra of avm diensten zichzelf voor interessant om weten met welke vragen u bij deze organisaties terecht kunt het tweede deel bevat signalementen beschrijvingen en de nodige bestelgegevens van folders brochures lesmaterialen video s e d die aangemaakt worden door niet commerciële organisaties overheden vakbonden educatieve organisaties ruime aandacht wordt besteed aan actuele en maatschappelijke onderwerpen een abbonement kost 425 fr zoekhulp jongeren handige aanschaflijsten met fictie en informatie waaronder veel gris materiaal voor 14 tot 18 jarigen de genres en onderwerpen zijn zo gekozen dat ze aansluiten bij de leefwereld van jongeren reeds verschenen pakket 1 levensverhalen dagboeken en gedichten pakket 2 seksualiteit aids en verslaving pakket 3 schoolverlaters studiemogelijkheden en leren studeren prijs 150 fr per pakket verzendingskosten informatie opsporen dit bis-

cholingaanbod wordt door de plob op vraag georganiseerd hiermee wilde organisatie een zeer praktische handreiking bieden aan leerkrachten die deze uitdaging ter harte nemen een schematische methode om het zelfstandig leren omgaan met informatie te bevor deren vormt de rode draad binnen dit vormingsaanbod het verwerven van vaardighe den in het opsporen en verwerken van informatie wordt via het werken in de plaatselij ke bibliotheek ingeoeffend de aangereikte zoekmethode kan u toepassen ter voorbe reiding van uw lessen en van projecten zij zal zeker inspiratie opleveren om met leerlin gen binnen de klaspraktijk aan de slag te gaan hierbij ontvangt u een werkboek dat systematisch het vormingsaanbod ondersteunt inlichtingen en bestellingen plob maria theresiastraat 20 3000 leuven tel 016 22 89 33 en 016 29 05 49 fax 016 29 51 12 mei juni 1994 nummer 5 23e jaargang nrit